

Iz tega se vidi, da je prav globoko prekanjanje zemlje, t. j. rigolanje za raznovrstno sočivje prav hasnovito.

Posebno se mora to ravnanje tam priporočati, kjer se je zemlja že več let za nasajenje sočivja rabila in kjer so se njene gornje plasti že po nasajenih rastlinah izsesale.

Vsaki 5 — 6 let bi se moral sočivni vrt prerigolati. To bi dobro vplivala ne le na večji pridelek sočivja, ampak tudi na boljši njegov okus.

Koliko na Angleškem domačih zajcev povžijejo.

Angleži so zapazili, da imajo Belgijski domači zajci naj okusnejše meso izmed vseh drugih. Zato so jih začeli iz Belgije kupoma na Angleško izvažati.

Vsako leto se iz pomorskega Belgijskega mesta Ostende 107.000 metričnih centov domačih zajcev na Angleško pripelje. Ako rajtamo na metrični cent 60 zajcev, tvori to ogromno svoto od 6.420.000 zajcev.

Samo po sebi je umevno, da se na Belgijskem mnogo mnogo teh živali povžije.

Vrh tega se jih na Angleškem samem veliko tisoč priredi. Iz tega se da toraj prerajati, koliko se teh živali leto na leto na Angleškem povžije. Kolika dobrota bi to za uboge ljudi, posebno za naše viničarje bilo.

Voska prodavajo sedaj malo toda cena je stalna: na Dunaji velja 100 kilo rumenega voska 125 — 140 fl., ubeljenega 180 — 210 fl. Ceresin, beli, prve vrste 80 — 82 fl., druge vrste 72 — 74 gold. Ceresin, na pol beli 68 — 70 fl. Ceresin, žolti, 60 — 62 fl.

Sejmi. Na Koroškem: 25. julija: Strassburg; 26. julija: Kutarče, Sachsenburg; na Kranjskem: 23. julija: Banja loka; 24. julija: Velika loka; 26. julija: Loka, Vrhnika, Narin, Leskovec, Višnja gora, Radoljca, Bitnje, Cerknica; 27. julija: Toplice, Vrh; 31. julija: Kostanjevica, Lukovka, Šmartno pri Litiji, Telče; na Hrvaškem: 24. julija: Vukovar, 25. julija: Karlovec, Podsused, Varaždin; 26. julija: Bosiljevo, Darovar, Djakovar; 28. julija: Samabor; 29. julija: Kostajnica.

Dopisi.

Od sv. Lovrenca v Slovenskih goricah. Zvečer pred godom sv. Cirila in Metoda se je obhajala tukaj lepa svečanost, na čast slovanskima apostoloma. Genljivo je bilo gledati na stotine in stotine kresov po mili slovenski zemlji. Tudi pri nas smo našli lepo množico teh migljajočih luči. Pri bližnji cerkvi na Polenšaki pa so lepo zatrijančili, kakor to delajo na Kranjskem, ki vesele prigodbe naznanjajo z zvonovi. Posebno veliko teh luči pa je migljalo po Halozah, ker prebivalci še niso oblizani od nemške kulture, in

imajo med seboj narodnega moža, kateri o pravem času s pravo besedo in na pravem mestu na narod upliva. Prava beseda o pravem času in na pravem mestu pa se mora vendar le srca prijeti. Ako je bila južna stran od nas tako lepo razsvetljena, tako nam je žalost trla srce in oči so se nam polnile s solzami, ako smo pogledali proti zahodu, proti sv. Urbanu, kjer učitelj Kocmut svojimi „Judeževimi groši“ in drugi svojo nemškutarijo in Miheličevimi peticijami v narodnem obziru prav slabo gospodarijo. Tamkaj je bilo vse temno, nobena lučica ni teme razsvetljevala, ni si je našel, in ako bi jo tudi pazno z drobnovidom iskal. Odpustite jim, ker ne vedo, kaj delajo. Želeti bi bilo, da bi lepa navada, krese žgati na čast sv. Cirilu in Metodu povsod obveljala. V naši farni šoli se lepo slovensčina uči; in želeti bi bilo, da bi se tudi te urice, v katerih je učitelj prisiljen učencem nemško abecedo v glavo zabijati, za sadjerejo ali poljedelstvo odmerile. Znano je, da prebivajo tukaj trdi Slovenci, ki se med seboj le „naški“ pogovarjajo. Pa kakor pravila brez izjeme ne, tako je tudi med nami eden, ki se z nemščino študi in od nje zveličanja in morebiti še celo — denarjev pričakuje. Tudi „Dorfboteja“ in Miheličeve peticije si je ta nemškutarček vedel privabiti. Pa peticije so morale na njegovo žalost brez podpisov nazaj romati, ker mi Lovrenčani takih mazarjskih reči ne podpisujemo, pač pa smo podpisali slovenske peticije. Druga žaba, namreč „Dorfbote“ še redno priskače k nam. Pa mislim, da bo se morala ta zalega, skoraj, če tudi ne rada, osodi pripustiti; skoraj bo tič brez perja pobešal glavo, ker ga ne bo imel kdo plačati, če ga hočejo pa brez plače k nam pošiljati, pa le slobodno, saj takšne lističe bo znal porabiti naš narodni mesar za meso in klobase. Na binkoštno nedeljo smo opazovali po ranej meši, kako je prost kanonir, drugače pa babač, ki se je v mestu učil nemški, pred cerkvijo, se vé, da odprto, sprehajal se čakaje nekoga. Vsako krat, ko je šel mimo zvonika, od koder se ravno vidi na prednji altar, je ponosno salutiral, držec dolgo gorečo viržinijo v ustih. Bi ne bilo bolje, da bi se ta „visoki vojak“ službeni reglement učil, nego da se baha s svojo kosmato nemščino. (To je res čudno, kajti kanonirji slujejo sploh kot pametni ljudje. Ured.) Pri nekej priliki je ptujski direktor Ferik imenoval „Südsteirische Post“ = Südsteir. Pest. Ta človek nekoliko časa sem strašno povzdiguje nemščino. Pri nekej drugej priliki je rekel, da učitelj nji zato učitelj, da bi kmeta s tem v nesrečo spravljaj, da se uči njegova deca nemški. — Še nekaj, marsikterim učiteljem, ki delujejo na slovenskih šolah, gre težko z izrazi, ker so se prej v vseh šolah le nemško učili. Gospod Lapajne v Krškem je izdal knjige za vsak predmet, katere bi si nabavil vsak učitelj. Te knjige so po ceni in učitelja jako dobro služijo.

Iz Ptuja. (Gg. dopisnikom nekaj.) Da bi si stebel desetmesečno šolsko prašino, okrenem njo prvi den šolskih počitnic v prijazne Haloze k veleccenjenemu mnogoletnemu prijatelju, č. g. župniku sv. Trojičkemu. Pri gostoljubnem domačinu na obedu bil je tudi, zarad svoje marljivosti in primerne ponašanja občeupoštovani g. Ornik, vrli učitelj pri sv. Duhu, podružnici Trojičkej: „Nekako težko mi je dnes pri srci, reči me dobri starček, ko sem mu bil spomenil, da smo pri okrajnem šolskem svetu njegovo prošnjo glede umirovljenja soglasno bili podkrepili; blizu 50 let sem učitelj in sicer pri sv. Duhu čez 30 let, pa me v tem težkem stanu redko kaj tako speklo, kakor ono, kar se zdaj v Gospodarji o meni pravi, in to so bojda ravno oni pisali.“ Pri teh besedah pokaže solznatimi očmi na dopis iz Ptuja s podpisom Ž v, v katerem se bere, ka je v občini Rodni vrh, razve predstojnika Dajuka in nekega Mateušiča tudi on, namreč „stari učitelj Orniigggg“ podpisal Miheličeve peticije. Kakor vejo, trdi blagi mož, jaz onokrat pri učiteljskem zborovanji nisem z večino glasoval, kajti; pa tako zagrešiti proti svojej slovenskej materi ne morem, in se nikoli ne bodem, da bi podpisal Miheličeve peticije. Povsod na okoli razpošiljale in raznašale so se na podpis in tudi predstojnik Dajuko jo je dobil, prinesel k meni in me vprašal, kaj da naj storimo; jaz pa sem mu rekel: tega nikar ne podpišemo, in tako so one peticije še zdaj pri meni v nekem kotu, podpisal pa jih ne bom nikdar, saj nisem, hvala Bogu, še prišel ob pamet in vem, da sem pošten Slovenec. Kdor pa je Dajuka in Mateušiča na podpis vlovil, tega ne vem, morebiti, da jih onedva nista podpisala. To me res boli, ka se na moje stare dni kaj tako sramotnega o meni razglasuje in krivo pripoveduje. Blagi moj kolega, tolažim dobrega starčka, jaz onega dopisa „Gospodarju“ nisem priposlal, in tudi ne vem, kdo ga je pisal, in dobro razumem, da Vaz težko stane, ka ste tako na smeh in sramoto postavljeni, ali temu se lahko odpomore s tem, da pripošljete par besedic g. uredniku pak rečete, da Vi nikdar Miheličevih peticij niste podpisali in njih ne bode, in prepričan sem, ka bode g. urednik to reč srca rad popravil. „Tega pa ne storim; kajti nikoli še nisem ni edne besede v nikake novine pisal, pa tudi zdaj ne bodem, raje krivico trpim; če pa bi oni tako dobri hoteli biti, pa v mojem imenu povedati, da jaz Miheličevih peticij nisem hotel podpisati in njih nikdar ne bom; kaj takega bi mi pa pravljubo bilo, in jaz Njih prosim za to. Dragovoljno obečal sem sivoglavemu poštenjaku željo spolniti in mu javno čast rešiti, kar sem s tem, mislim polnoma storil. (Obžalujemo, da se je krivo poročalo o g. Orniku; naš dopisatelj se vé ni bil g. profesor Žitek, ampak nek drug sicer pridn narodnjak, ki pa ni bil dobro podučn.) „Nečem njih imenovati, pripovedaval nam je blag mož

dalje, kako so me ptujski purgarji nagovarjali in nadlegovali, naj grem tudi jaz v Celje na „Par-teitag“; komaj sem ednega odpravil, že je drugi prilomastil, pa so mi obečavali, da dobim „fraj-karto“, da ne bodem imel celo nikakih stroškov, ampak, da itd., samo naj grem. Hvala Bogu, da je naša vlada bila tako modra, pa je to prepovedala, jaz bi sicer tako ne bil šel na to hujskanje proti nam Slovence“. — — — Nemorem si kaj, da ob konci teh vrstic ne opomnim gg. dopisnikov in njih iskreno zaprosim, naj pišejo vselej le samegolo in čisto resnico, pa nikoli ne o takih zadevah, o katerih se prav ne ve, so se li pripetile, ali se popolnoma zanesljive ali pa morda ne; na tak način bode mnogo svaje izostalo, novine bodo s prihranile potrebno zaupanje, in g. urednik ne bo imel pri težavnem in nevarnem svojem opravilu sitnob in neprilik prenašati. Na zadnje še me silno mika nekoliko črhni, zastran lovljenja podpisov za šole zakotnjače, kakor ona, koja se namerava staviti v Stanošini še poprej, ko se napravi ona potrebnejša pri sv. Trojici; pa ker popolnoma zanesljivo ne vem, zato za zdaj raji nič ne rečem.

Jože Žitek, profesor v Ptui.

Od sv. Petra pri Radgoni. (Razne reči o letini.) Letina povprek je precej dobra, ozimina se je vrlo obnesla, sicer bodo nekteri menje pšnice dobili, kakor lani, vendar smemo še zadovoljni biti, ker se bode rži več pridelalo. Tu pa tam so uže poskusili mlatiti, ter bili bojda povsod zadovoljni. Moram pa reči, da se je vesela žetev tukaj pri nas povsod završila, in skoraj vse v lepem vremenu, ker žnjecev in žanjic na polji ni veliko dež nadlegoval, kakor marsiktero leto. Dalje moram pristaviti, da smo sena letos prav malo dobili, in ako se otava ne bode bolje obnesla, bode pač živina pomajnkane trpela, in mnogi bodo morali v jeseni svoja živinčeta prav po ceni prodati, ker ne bodo imeli dovolj klaje skozi dolgo zimo. Jarina lepo kaže: koruza, krompir, grab, itd., ajda že tudi iz zemlje tišči in oves bo kmalu za žetev zrel, le proso se nekaj kuja, redko je in še to kar je, neče nič prav od zemlje pognati. Kaj pa bi pisal o vinogradih? Nič dosta, le to moram dostaviti, da se grozdičev še precej in lepih kaže, sicer ni vse ostalo, kar se je kabrnkov naleglo, ker se je mnogo grozdičev po cvetji osipalo, vendar moremo zadovoljni biti s tem, naj nam le to, kar je, nebeski Oča pred hudo uro obvaruje. Dalje pišem, da je letošnja spomlad pri nas mnogo požarov bilo, da so si ljudje noč in dan v strahu bili. Mnogo so si glave ubijali, kako se toliko ognja zatrosi, a na pravo vendar niso mogli zadeti. — Ne morem si kaj, da bi ne objavil žalostne smrti, ktero je tukaj pri nas storila pridna 26 let stara viničarska hči Neža Pavlič po imenu. Padla je sirota v mlako, sicer ni utonila, toda vsled strahu, ktere ga je prestala, je kmalu vlegla v postelj, in v

malo dneh izdihnila svojo dušo, zapustivši mater vdovo, sestro in tri brate. Naj počiva v miru!
Janez Duh.

Iz Celja. (Freimaurerska „Celjanka“) je porodila mladiča. Krstili so ga: „Kmetski prijatelj“, oblekli pa res čudno, namreč v precej nesnažne, raztrgane slovensko-nemške cunje. Pisan je slovenski(?) in nemški, prav po celjsko-nemčurški šegi „pisel supen, pisel flajš, pisel bindiš, pisel dajč“. Ime je krivo, kajti liberalni nemčur je kmetom takšen prijatelj, kakor lisjak piščetom, maček špehu. Lisjaček „Kmetski prijatelj“ je pa materi lisici „Cillier Zeitung“ zelo podoben, nad gobcem ima piko „laž“. Rabi to besedo zaporedom, a roti se na vso silo, da ne laže. Vere, pravi, se ne bode dotikal, a precej se spozabi in piše: „kar cerkev zadene, hočemo, da se nje pravice oestro od vlade ločijo.“ No to je zvito zakriti liberalno-freimaurerski nauk, ki je povsod rodil razpor med svetno in cerkveno oblastjo in pouzročil preganjanje sv. katoliške Cerkve, n. pr. sedaj na Francoskem, Nemškem, Italijanskem. Zastran „laži“ navajamo denes sledeče: 1. ni res, da bi bil deželni zbor „razpuščen“, kakor „Kmetski“ lisjak piše, 2. ni res, da bi bil „Deutscher Schulverein“ enak društvu sv. Mohora, 3. ni res, da bi bil v Tagespošti „nek kmet“ pisal dr. Rataju odprto pismo, kajti Rataj je notar v Bistrici, poslanec je pa g. Radač v Mariboru, in odprto pismo je spisal „velikonemški“ profesor Zelger v Gradeu, 4. ni res, da ni noben časnik pohvalil g. Haupta, zaradi njegovih zaslug v konjerejstvu in hmeljarstvu, kajti lani, in letos je g. Hausenbichler iz Žavca, v „Slov. Gospodarji“ pisal pohvalno o vrlem g. Hauptu, 5. ni res, da bi se mestni otroci n. pr. v Celji ali Mariboru, v malih šolah učili slovenski; saj bi g. Neckermann poprej omedlevati začel in 6. ni res, da so Angleži streljali z Egiptovskimi kanoni, streljali so s svojimi. To je uže cel koš neresnic ali da rabimo „Prijatelj“ izraz: „lažij“. Lep začetek. Pisava je pa tako revna, pomanjkljiva in kriva, da se nam zdeti hoče, da se nemčurški prerok in urednik dr. Glantschnigg norca dela iz naše lepe slovenščine in nalašč tako trapasto piše. Ali pa je dr. Glantschnigg res tako neveden? No, tedaj pa mu je čestitati, da ima svojo učenost na oslovski koži zabeleženo; kajti iz „Kmetskega prijatelja“ je ni videti. Kako se pa celjski nemčurji zatajujejo slovenski pismo in potem režijo, češ, sedaj smo Slovence „namazali“, o tem prihodnjič.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nemški cesar Viljem je došel 18. julija v Gostinske toplice v Saleburškem, je toraj zopet naš gost. Meseca augusta prideta cesar in cesarica pa tudi cesarjevič v Trst k velikej razstavi. — Veliki vojaški manevri letos od-

padnejo, da se prihrani denarjev. — Colnina daje uže sedaj 6 milijonov goldinarjev več, kakor lani. Še bolje bode, kedar se bode poznavalo uplivanje nove colninske postave; največ so plačali trgovci od tuje moke, usnja in volnate robe. — Dunajčanje so se navolili vriska in psovanja nemško-judovskih novin na Slované; pravijo Dunaj je glavno mesto celemu cesarstvu, ono tedaj ne sme sovražiti Slovanov, ki storijo večino prebivalstva. Snujejo toraj novo „nemško-liberalno“ stranko pod vodstvom barona Walterskirchna in starega politikarja Fischhofa. Dne 16. julija bil je shod volilcev, katerih večina je prav dajala ovima gospodoma, posebno, ker sta rekla, da se mora v Avstriji vsakemu narodu pravica priznati. To pa starim liberalcem ni po volji. Najeli so toraj mnogo Judov in dijakov in jih poslali v dvorano razsajat. Stari nemški liberalci, in tem so podobni tudi štajerski, nečejo miru, nečejo sprave, nečejo pravice priznati Slovanom. Kdor drugače pravi, ta ne govori resnice. — V Pelzni so sedaj tudi uradniki izstopili iz nemške kasine, ker je preveč prusko-nemške slinice cedila. — Koroški liberalci se bojijo zaradi volitev v državni in deželni zbor; Slovenci in konservativni Nemci se bodo bržčas porazumeli in složno vrgli liberalne kričace. — Ogerski liberalci so za Garibaldijev grob poslali srebrn venec. Kmetskih posestev je pa na Ogerskem v dveh letih prišlo 50.000 na boben kupec je večjidel Jud. — V Serajevo pride kot vodja civilne uprave baron Feodor Nikolič, sin jednega največjih posestnikov v Banatu, po materi v bližnjem rodu s srbsko kraljevsko rodbino Obrenovičev.

Vnanje države. Ko so Angleži v Aleksandriji streljali, tedaj so ropali, požigali in kristijane klali mohamedanski vojaki egipčanski po mestu grozno in strašno. Naposled so se umaknili iz mesta. Sedaj vderejo Angleži v mesto, podijo roparje, gasijo ogenj in rešijo kristijane, kolikor jih je še bilo živih in poskritih; mesto je gorelo skoraj 8 dni in ga je večji del sama razvalina, ubitih je baje 2000 Evropecev. Angleži so kmalu prignali 5000 svojih vojakov in sedaj je Aleksandrija v njihovi oblasti, Arabi-paša, poveljnik Egipčanov, stoji pred mestom, ter ima 14.000 vojakov in 35 kanonov. Pozivlja baje vse mohamedane na sveti boj zoper kristijane. Slišati je, da so vsled tega začeli kristijane pobijati v Masnahu, Tantahu in Zazazigu, iz Kahire je 300 Evropecev srečno vbežalo. — Sultan bi moral sedaj za mir in red skrbeti v Egiptu, pa neče zavoljo mohamedanov. Zato bodo baje Angležem priskočili Francozi in Italijani, da večje nesreče zabranijo, in zlasti Sueski kanal ohranijo, da ga Egipčani ne zasujejo ali skvarijo. Angleži, Francozi, Italijani in Grki se orožajo močno in z veliko naglico. Mnogo državnikov je, ki se bojijo, da se nebi ove vlade naposled med seboj sprle zavoljo Egipta in se vnela velika svetovna vojska, kar je zelo mogoče.